

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ รวมทั้ง แบบแผนสุขภาพและการบริการสาธารณสุขแก่ประชาชน มีการพัฒนาการบริการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น คำนึงถึงสิทธิผู้ป่วย (คำประกาศสิทธิผู้ป่วย 16 เมษายน 2541) และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่ผู้ป่วยจะได้รับมากขึ้น เมื่อบุคคลเกิดการเจ็บป่วยเข้ารับการรักษาในสถานรักษาพยาบาล ย่อมต้องการการบริการที่มีคุณภาพ ได้รับการรักษาพยาบาลด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง ปลอดภัยและมั่นใจได้ว่าไม่มีภาวะแทรกซ้อน ความคาดหวังของผู้ใช้บริการย่อมต้องการผู้ดูแลที่มีความรู้ ความชำนาญ สามารถให้การบริการที่ถูกต้องเหมาะสมเป็นไปตามมาตรฐาน โรงพยาบาลต่างๆ จึงได้ดำเนินการพัฒนาบริการให้เกิดคุณภาพ เพื่อสร้างความไว้วางใจจนเกิดความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ เป็นที่ยอมรับของสังคม การบริการพยาบาลเป็นงานหนึ่งในโรงพยาบาลที่เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล

การพยาบาล เป็นงานเกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพและความปลอดภัยของชีวิตมนุษย์ซึ่งไม่ควร จะมีการผิดพลาดใดๆเกิดขึ้น (รัชตวรรณ ศรีตระกูล 2553:2) พยาบาลวิชาชีพเป็นบุคลากรที่ให้บริการสุขภาพและมีเวลาอยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยมากที่สุดตลอดระยะเวลาการเข้าพักรักษาในโรงพยาบาล ผู้ป่วยต้องได้รับการดูแลรักษาจากสหสาขาวิชาชีพโดยพยาบาลวิชาชีพเป็นสื่อกลางเปรียบเสมือนเป็นเจ้าของไข้ในแต่ละรายเพื่อให้ปลอดภัยไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนที่ป้องกันได้ บรรเทาจากการเจ็บปวดสู่ภาวะปกติเร็วที่สุด งานบริการพยาบาลเป็นงานที่ยุ่งยาก ซับซ้อนต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญและความรับผิดชอบสูง มีกิจกรรมต่อเนื่องตลอด 24 ชั่วโมงโดยไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดใดๆ ในขณะที่พยาบาลวิชาชีพมีอยู่จำกัด การพัฒนาศักยภาพของพยาบาลวิชาชีพจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารจัดการกับระบบบริการพยาบาล ภายใต้บุคลากรที่มีอยู่อย่างจำกัดและขาดแคลนรวม (กฤษฎา แสงวงศ์ และนิชากร ศิริกนกวิไล 2554:33) ผู้บริหารการพยาบาลที่มีวิสัยทัศน์จะใช้กลยุทธ์อย่างหนึ่งในการควบคุมกำกับ สนับสนุนหรือติดตามงานให้เกิดคุณภาพคือการนิเทศงาน

การนิเทศงาน (supervision) เป็นกระบวนการที่รวมไว้ซึ่งการติดตามตรวจตราการควบคุม ประเมินผลและการแนะแนวการปฏิบัติงาน นิติยา ศรีญาณลักษณ์ (2545:266) กล่าวว่า

นิเทศงานว่าเป็นหน้าที่หนึ่งของหัวหน้าทีมในการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมที่ตนได้มอบหมายงานไปปฏิบัติ กิจกรรมการนิเทศประกอบด้วย การแนะนำ การสอนงาน การให้ความร่วมมือ การตรวจตรา และประเมินผลการปฏิบัติงาน ผู้นิเทศในแนวคิดใหม่คือ ผู้นำที่สามารถจูงใจคนให้ทำงานด้วยใจรัก ซึ่งต้องอาศัยความรู้และความเข้าใจในการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ บทบาทของผู้นิเทศจึงต้องเป็นทั้งหัวหน้างาน เป็นครูและเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหารจะต้องจัดให้ มีทีมนิเทศงานหรือทีมงานที่สามารถให้การสอน แนะนำการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง ปลอดภัยไปพร้อมกับการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง (พลสุข หิงคานนท์ 2549: 1-15) การนิเทศงานถือเป็นกลไกสำคัญของผู้บริหารที่จะควบคุมกำกับงานต่าง ๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การนิเทศการพยาบาล (nursing supervision) คือกระบวนการบริหารงานมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและบริหารงานให้มีประสิทธิผล โดยใช้กระบวนการควบคุมกำกับงานที่ไม่หยุดนิ่งมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน ให้คำแนะนำ การสอน การปรับปรุง ช่วยเหลือ กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาให้คนและงานเจริญงอกงาม (วาริ วณิชปัญญพล 2551:๓) การนิเทศการพยาบาลยังหมายถึงการช่วยเหลือให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้ดีขึ้น เพื่อปรับปรุงการพยาบาลด้วยการกระตุ้น ส่งเสริม ชักจูงให้เจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นบุคลากรทางการพยาบาลปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ (นิตยา ศรีญาณลักษณ์ 2545: 268) และ เป็นกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ โดยเน้นให้ผู้รับการนิเทศได้แสดงความสามารถทางการพยาบาลอย่างเต็มอรรถาธิปไตยเพื่อให้บริการพยาบาลที่มีคุณภาพ การให้คำปรึกษา แก้ไขปัญหาในสถานการณ์ที่ยุ่งยาก ซับซ้อน โดยผู้นิเทศมีเป้าหมายสำคัญคือเน้นให้ผู้รับการนิเทศได้พัฒนาตนเองอย่างเข้าถึงความรู้สึกของการอยากพัฒนาอย่างยั่งยืน (รัชตวรรณ ศรีตระกูล 2553:4) และการนิเทศการพยาบาลยังมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้การบริการพยาบาลดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบาย วัตถุประสงค์ แผนการรักษาของแพทย์ และช่วยให้บุคลากรทางการพยาบาลทุกระดับปฏิบัติงานในความรับผิดชอบให้ดีที่สุด โดยเป็นที่พอใจของผู้ปฏิบัติงานด้วย (สมสมัย สุธีรสานต์ 2551)

โรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ เป็นโรงพยาบาลทหารบกขนาด 150 เตียง สังกัดกองทัพบก กระทรวงกลาโหม มีภารกิจในการจัดบริการทางการแพทย์แก่ กำลังพลทหาร ครอบครัว และประชาชนทั่วไปให้ครอบคลุม 4 มิติ การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษา และฟื้นฟูสุขภาพโดยยึดถือผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง คำนึงถึงสิทธิและองค์รวมของผู้ป่วย คือการดูแลทั้งทางด้านร่างกาย (Physical) จิตใจ (Mental and Emotional) สังคม (Social) และจิตวิญญาณ (Spiritual) กองการพยาบาลเป็นหน่วยงานหนึ่งในโรงพยาบาล และเป็นหน่วยงานที่ต้องกำกับดูแลบุคลากร

มากที่สุดประกอบไปด้วยหอผู้ป่วย 8 หอ มีพยาบาลวิชาชีพรวมทั้งสิ้นจำนวน 55 คน ผู้ช่วยพยาบาล และนายสิบพยาบาลจำนวน 72 คน พนักงานช่วยการพยาบาลจำนวน 65 คน เพื่อตอบสนองต่อภารกิจขององค์กร การบริหารการพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการนำโรงพยาบาลบรรลุเป้าหมาย การพัฒนาระบบบริหารจัดการและสนับสนุนการจัดบริการพยาบาลให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ ภายใต้ทรัพยากรที่อยู่อย่างจำกัด จึงจำเป็นต้องพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร ให้มีความรู้และทักษะในการให้บริการพยาบาล การกำกับดูแล กระตุ้นและส่งเสริม ชี้นำ ให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรโดยการนิเทศทางการพยาบาลซึ่งเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้การบริการพยาบาลมีคุณภาพ ส่งผลให้ภารกิจของโรงพยาบาลบรรลุเป้าหมาย

การนิเทศทางการพยาบาลในโรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ ปัจจุบันยังไม่มีรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลที่เป็นแนวทางการปฏิบัติ การวางแผน การดำเนินการ และการประเมินผล ยังไม่เป็นรูปแบบที่ชัดเจน กองการพยาบาลได้กำหนดการนิเทศเป็น 2 กลุ่มคือ 1) การนิเทศในเวลาทำการ ผู้ทำการนิเทศได้แก่ ผู้บริหารระดับกลางและหัวหน้าหอผู้ป่วยจะทำการนิเทศบุคลากรในกำกับดูแลของตนเอง 2) การนิเทศนอกเวลาทำการ ผู้ทำการนิเทศได้แก่ ผู้ตรวจการพยาบาลเวร โดยตรวจเยี่ยมทุกหอผู้ป่วยเพื่อช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาในการบริการพยาบาล ผู้ตรวจการพยาบาลเวรจะทำการนิเทศตามความรู้ความสามารถและความถนัดของตนเอง รวมทั้งความพร้อมในการเตรียมตัวเข้าเวรด้วย ดังนั้นการนิเทศทางการพยาบาลจึงมีหลากหลาย ยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน การประเมินความรู้เพื่อเสริมความรู้แก่ผู้นิเทศ และการเตรียมความพร้อมผู้นิเทศ การพัฒนาทักษะผู้นิเทศ และการนำผลลัพธ์จากการนิเทศทางการพยาบาลมาพัฒนาความรู้ความสามารถของพยาบาล ยังไม่ครอบคลุมและเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งจากการรับตรวจประเมินเพื่อรับรองคุณภาพ พ.ศ. 2556 จากสภาการพยาบาล เมื่อ 3-4 พ.ย. 56 ได้ให้ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล มาตรฐานที่ 2 ข้อกำหนดที่ 2.4 การควบคุมกำกับและการประเมินผลงานบุคลากรว่าควรมีการส่งเสริมความเข้มแข็งในการนิเทศทางการพยาบาลและพัฒนาทักษะผู้นิเทศแต่ละระดับตามบริบทของหน่วยงานพร้อมทั้งเรียนรู้ผลลัพธ์เชิงคุณภาพจากการนิเทศเพื่อนำมาพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรในการปฏิบัติการพยาบาลได้ตรงประเด็น และเกิดความปลอดภัยแก่ผู้ป่วย

จากปัญหาที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะพัฒนารูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล โรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์โดยมีการประชุมหารือระหว่างผู้นิเทศทั้งในเวลาและนอกเวลาทำการ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้าจากตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการนิเทศ รวมทั้งศึกษาสภาพการณ์การนิเทศปัจจุบันของโรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ นำเสนอ

ในที่ประชุม ให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วม จึงลงความเห็นพ้องกันในการประยุกต์ใช้ CLEAR supervision model ที่พัฒนาขึ้นโดย Peter Hawkins and Robin Shohet (2006) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ 1) การกำหนดข้อตกลงร่วมกัน (Contract) 2) การรับฟังปัญหา (Listen) 3) การสำรวจ และทำความเข้าใจปัญหาและวางแผน (Explore) 4) การปฏิบัติการนิเทศ (Action) และ 5) การทบทวน ประเมินผล (Review) ซึ่ง Model นี้มีโรงพยาบาลเชียงคำ จังหวัดพะเยา และศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดนครนายก นำไปทดลองใช้ได้ผลดี จากเหตุผลหลายประการดังกล่าวจึงนำมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการนิเทศทางการพยาบาลของโรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ อันจะส่งผลให้มีการพัฒนาคุณภาพบริการพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพ ป้องกันความเสี่ยง ผู้ป่วยปลอดภัย เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ใช้บริการ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะสนับสนุนให้องค์กรบรรลุเป้าหมายต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลโรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี
- 2.2 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล โรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี

3. คำถามการวิจัย

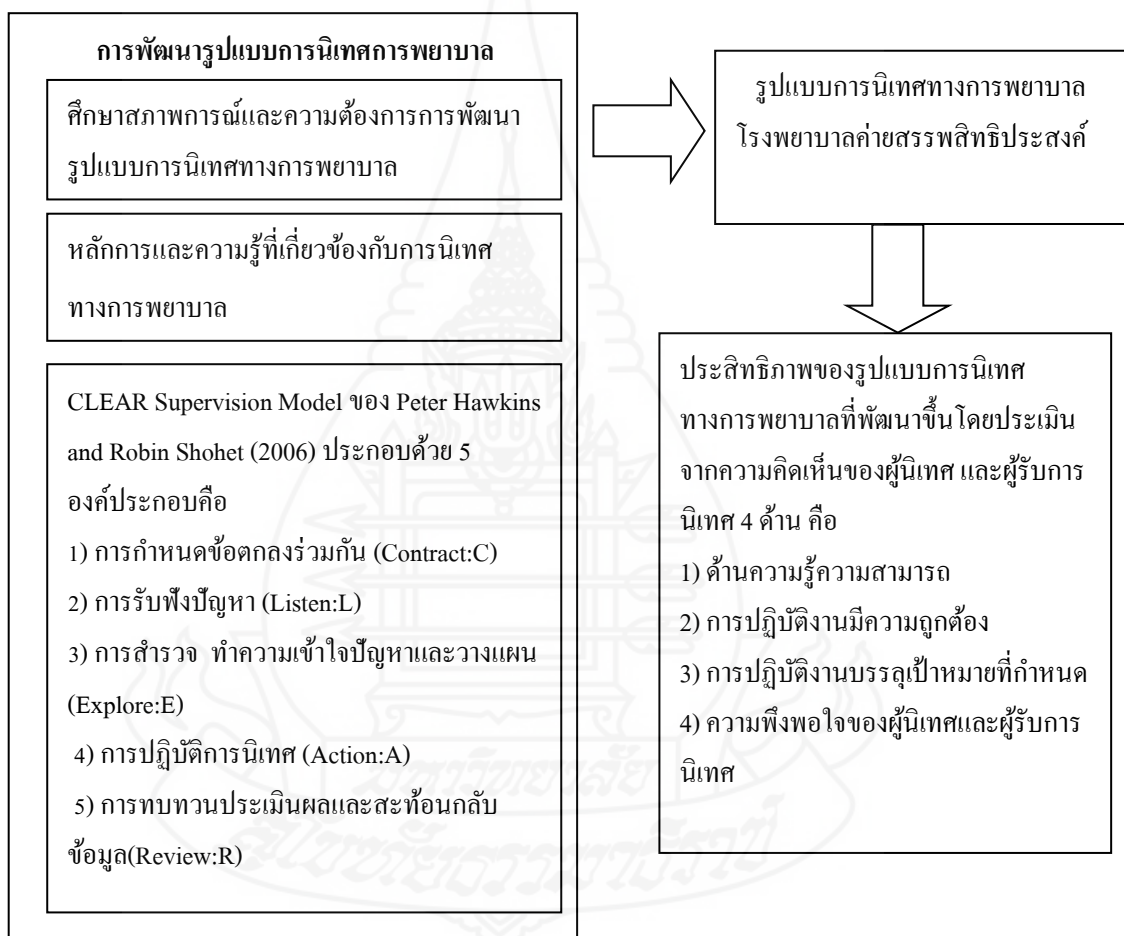
- 3.1 การนิเทศทางการพยาบาลโรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ ควรใช้รูปแบบอย่างไร
- 3.2 รูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลโรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ อย่างไร

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล โรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี โดยการศึกษาสภาพการณ์และความต้องการการนิเทศทางการพยาบาลของโรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ร่วมกับการศึกษาหลักการ ทฤษฎี และ

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศทางการแพทย์ โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการนิเทศแบบเคลียร์ (CLEAR Supervision model) ที่พัฒนาขึ้นโดย Peter Hawkins & Robin Shohet (2006) ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ 1) การกำหนดข้อตกลงร่วมกัน (Contract) 2) การรับฟังปัญหา (Listen) 3) การสำรวจ ทำความเข้าใจปัญหาและวางแผน (Explore) 4) การปฏิบัติการนิเทศ (Action) และ 5) การทบทวนประเมินผล (Review) โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

5. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (research and development) เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลและศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล โรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

5.1.1 กลุ่มประชากร คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 55 คนโดยจัดเป็น 2 กลุ่มดังนี้

1) **ผู้นิเทศทางการพยาบาล** ได้แก่ (1) ผู้บริหารระดับสูง ได้แก่หัวหน้ากองการพยาบาลจำนวน 1 คน (2) ผู้บริหารระดับกลางจำนวน 3 คน คือ รองหัวหน้ากองการพยาบาลจำนวน 1 คน ผู้ตรวจการพยาบาลรับผิดชอบเป็นหัวหน้างานผู้ป่วยนอกจำนวน 1 คน และเป็นหัวหน้างานผู้ป่วยในจำนวน 1 คน 3) ผู้บริหารระดับต้นคือหัวหน้าหอผู้ป่วย จำนวน 10 คน รวมผู้มีบทบาทหน้าที่เป็นผู้นิเทศทางการพยาบาล จำนวน 14 คน

2) **ผู้รับการนิเทศทางการพยาบาล** ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพที่ประจำการจำนวน 41 คน

5.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้จัดเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

5.2.1 ขั้นเตรียมการและพัฒนารูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล กลุ่มตัวอย่างใช้การเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) (วิลโล กุสวลิตวิชญ์กุล 2549:5-42) ได้แก่ ผู้นิเทศทางการพยาบาลจำนวน 8 คน คือหัวหน้าหอผู้ป่วยสามัญ หอผู้ป่วยพิเศษ หอผู้ป่วยวิกฤต ห้องคลอด แผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉินโดยกำหนดคุณสมบัติคือ เป็นพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยที่กำกับดูแลพยาบาลวิชาชีพประจำการ และสมัครใจเข้าร่วมการใช้รูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล

5.2.2 ขั้นทดลองใช้รูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล กลุ่มตัวอย่างได้แก่

1) **ผู้นิเทศทางการพยาบาล** คือ พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ปฏิบัติงานอยู่ในหอผู้ป่วยสามัญ หอผู้ป่วยพิเศษ หอผู้ป่วยวิกฤต ห้องคลอด ห้องฉุกเฉิน โรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 8 คน คัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติ คือ เป็นหัวหน้าหอผู้ป่วยที่กำกับดูแลพยาบาลวิชาชีพประจำการและสมัครใจเข้าร่วมใช้รูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล

2) **ผู้รับการนิเทศทางการพยาบาล** คือ พยาบาลวิชาชีพประจำการในหอผู้ป่วยสามัญ หอผู้ป่วยพิเศษ หอผู้ป่วยวิกฤต ห้องคลอด ห้องฉุกเฉิน โรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 23 คน คัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยกำหนด

คุณสมบัติ คือ เป็นพยาบาลวิชาชีพประจำการที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยที่ทดลองใช้รูปแบบไม่น้อยกว่า 1 ปี และสมัครใจเข้าร่วมการใช้รูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล

5.3 ระยะเวลาที่ศึกษา ตั้งแต่ เดือน กรกฎาคม 2556 – เมษายน 2557 รวม 10 เดือน

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 การนิเทศทางการพยาบาล หมายถึง กระบวนการทางการพยาบาลในโรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ โดยการกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ ชี้แนะแนวทางปฏิบัติงานให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการกำหนดข้อตกลงในการนิเทศร่วมกันเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่ผู้รับบริการต้องการ และเกิดสัมพันธภาพที่ดี การรับฟังปัญหาและกำหนดประเด็นการนิเทศ การสำรวจและทำความเข้าใจปัญหาอย่างรอบคอบ การปฏิบัติการนิเทศโดยใช้กิจกรรมการนิเทศทางการพยาบาลที่เหมาะสมกับประเด็นการนิเทศ การทบทวนประเมินผลและสะท้อนกลับข้อมูลที่ได้จากการนิเทศเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

6.2 กองการพยาบาล หมายถึง หน่วยงานของโรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี ขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการ โรงพยาบาล มีบทบาทหน้าที่ในการจัดบริการพยาบาล ทั้งด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาพยาบาล และฟื้นฟูสภาพ โดยมีพยาบาลวิชาชีพเป็นหัวหน้ากองการพยาบาลและเป็นผู้บริหารจัดการการปฏิบัติงานพยาบาลทั้งในด้านการบริหาร บริการและวิชาการ

6.3 ผู้นิเทศทางการพยาบาล หมายถึง พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยที่กำกับดูแลพยาบาลวิชาชีพประจำการ มีบทบาทหน้าที่นิเทศทางการพยาบาลในโรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ ได้แก่ หัวหน้าหอผู้ป่วยสามัญ หอผู้ป่วยพิเศษ หอผู้ป่วยวิกฤต ห้องคลอด และห้องฉุกเฉิน รวมจำนวน 8 คน

6.4 ผู้รับการนิเทศทางการพยาบาล หมายถึง พยาบาลวิชาชีพประจำการในหอผู้ป่วยที่ใช้รูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล กองการพยาบาล โรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ ได้แก่ หอผู้ป่วยสามัญ หอผู้ป่วยพิเศษ หอผู้ป่วยวิกฤต ห้องคลอด และห้องฉุกเฉิน รวมทั้งสิ้น 23 คน

6.5 รูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล หมายถึง กระบวนการนิเทศทางการพยาบาล โรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี ที่ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการนิเทศแบบเคลียร์ (CLEAR supervision model) ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมผู้นิเทศทางการพยาบาล ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดข้อตกลงการนิเทศร่วมกัน (Contract: C) ขั้นตอนที่ 3

การรับฟังปัญหา (Listen: L) ขั้นตอนที่ 4 การสำรวจ ทำความเข้าใจปัญหาและวางแผน (Explore: E) ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติการนิเทศ (Action: A) ขั้นตอนที่ 6 การทบทวนประเมินผลและสะท้อนกลับ ข้อมูล (Review: R)

6.6 ประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลโรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี หมายถึง ผลที่ได้รับจากการใช้รูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลดำเนินงานที่ทำให้เกิดความความสำเร็จ โดยประเมินจากความคิดเห็นของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศทางการพยาบาล

6.6.1 ประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลตามความคิดเห็นของผู้นิเทศทางการพยาบาล เป็นความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลที่พัฒนาขึ้นว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ประกอบด้วยประสิทธิภาพ 4 ด้าน คือ

1) **ความรู้ความสามารถของผู้นิเทศ** หมายถึง รูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลทำให้ผู้นิเทศทางการพยาบาลได้ใช้ความรู้ความสามารถในการนิเทศ ให้ผู้รับการนิเทศมีความรู้และทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มขึ้น มีความเข้าใจภาวะเสี่ยงในการเกิดอันตรายต่อผู้ป่วย สามารถนำแนวคิดใหม่ มาปรับปรุงงานให้มีคุณภาพและแก้ไขปัญหาในขณะปฏิบัติงานได้เหมาะสมทันเวลา

2) **การปฏิบัติงานมีความถูกต้อง** หมายถึง ผู้นิเทศทางการพยาบาลปฏิบัติการนิเทศได้ถูกต้องตามแนวทางที่กำหนดไว้ในรูปแบบการนิเทศ

3) **การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนด** หมายถึง การปฏิบัติการนิเทศทางการพยาบาลบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการนิเทศการพยาบาลที่กำหนดไว้

4) **ความพึงพอใจของผู้นิเทศทางการพยาบาล** หมายถึง ความรู้สึกของผู้นิเทศทางการพยาบาลที่มีต่อการใช้รูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลที่สร้างขึ้นในด้านการช่วยให้มีแนวทางการปฏิบัติการนิเทศ การได้ใช้ความรู้ความสามารถในการนิเทศ และการเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติการนิเทศ

6.6.2 ประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ เป็นความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลที่พัฒนาขึ้นว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ประกอบด้วยประสิทธิภาพ 4 ด้าน คือ

1) **ความรู้ความสามารถของผู้รับการนิเทศ** หมายถึง รูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลทำให้ผู้รับการนิเทศมีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มขึ้น สามารถประเมินปัญหาของผู้ป่วยได้เหมาะสม ทันเวลา มีความเข้าใจต่อภาวะเสี่ยง

ต่อการเกิดอันตราย สามารถนำแนวคิดใหม่ ๆ มาปรับปรุงงานให้มีคุณภาพ และแก้ไขปัญหา
ในขณะปฏิบัติงานได้เหมาะสม

2) การปฏิบัติงานมีความถูกต้อง หมายถึง รูปแบบการนิเทศทางการแพทย์
ทำให้ผู้รับการนิเทศสามารถปฏิบัติการพยาบาลได้ถูกต้องตามแนวทางที่กำหนดได้แก่ การรวบรวม
ข้อมูลสนับสนุนการประเมินผู้ป่วย ประเมินปัญหาของผู้ป่วย วิเคราะห์สาเหตุของการเจ็บป่วย
ปฏิบัติ การพยาบาลเพื่อให้การช่วยเหลือผู้ป่วย และประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาล

3) การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ หมายถึง การปฏิบัติการพยาบาล
ที่มีคุณภาพ มีการนำปัญหาที่พบไปปรับปรุงการปฏิบัติการพยาบาลให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของ
การนิเทศการพยาบาลที่กำหนดไว้

4) ความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศ หมายถึง ความรู้สึกของผู้รับการนิเทศที่
มีต่อการใช้รูปแบบการนิเทศทางการแพทย์ในการได้รับการดูแลช่วยเหลือให้คำแนะนำ
กระตุ้นให้เกิดกำลังใจในการปฏิบัติงาน เกิดความพร้อม และความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผู้บริหารทางการแพทย์มีระบบการนิเทศทางการแพทย์ที่เหมาะสมซึ่งผู้ปฏิบัติ
มีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบ ส่งผลให้ได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติและร่วมกันพัฒนา
คุณภาพงานให้บรรลุเป้าหมายของการบริหารทางการแพทย์

7.2 บุคลากรทางการแพทย์มีความเชื่อมั่นและขยันกำลังใจในการปฏิบัติงาน มี
ความรู้และทัศนคติที่ดีต่อการนิเทศทางการแพทย์

7.3 ผู้ป่วยและญาติรวมทั้งผู้ให้บริการได้รับการบริการที่ดีมีคุณภาพส่งผลให้เกิดความ
พึงพอใจในบริการที่ได้รับ และเป็นที่ไว้วางใจของชุมชน